

**Ғылыми-экономикалық сараптамаға ұсыну үшін қабылданған
Қазақстан Республикасы заң жобаларының әлеуметтік-
экономикалық салдарын бағалау паспорты**

1. Жалпы ақпарат	
Әзірлеуші орган	Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі
Заң жобасының атауы	Капитал нарығы туралы
Әзірлеуш – орындаушының байланыс ақпараты	Аты-жөні: Ғаббасова Ғалия Русланқызы Лауазымы: Бас маман Тел: +7 (727) 2371216 Электрондық пошта мекенжайы: Galiya.Gabbassova@finreg.kz
Заңнама саласы	Қаржы заңнамасы
Құқықтық реттеу мәні	090.000.000
2. Заң жобасын әзірлеудің негізділігі мен уақтылығы	
2.1 Заң жобасы шешуге бағытталған проблема	
(мәселе мүмкіндігінше нақты анықталуы және тұжырымдалуы керек. Шектен тыс ауқымды немесе нақты емес тұжырымдамалардан аулақ болу керек)	
Мәселені тұжырымдау:	
<p>1. Капитал нарығы туралы заңнаманы жан-жақты қайта қарау қажеттілігі.</p> <p>2.Эмитенттердің, оның ішінде шағын және орта бизнес компанияларының қор нарығына шығуын жеңілдету қажеттілігі.</p> <p>3. Жүруге жарамсыздығы тәуекелге бағдарланған және мінез-құлықтық қадағалауды дамыту.</p> <p>4. Исламдық бағалы қағаздар түрлерінің шектеулі тізбесі.</p> <p>5.Капитал нарығының төмен өтімділігі.</p> <p>6. Капитал нарығындағы кәсіби қызметті лицензиялау рәсімін оңтайландыру қажеттілігі.</p> <p>7. Ұлттық капитал нарығы мен капитал нарығы арасындағы реттеушілік төрелік "Астана" халықаралық қаржы орталығының (АХҚО).</p>	
Мәселенің сапалық және сандық сипаттамасы:	
(мәселенің мәні мен ауқымын сапалы түрде ашу: аумақтық және салалық аспектілерде, сондай-ақ мәселенің даму динамикасы туралы ақпаратты ұсыну: уақыт өте келе мәселенің өткірлігінің артуы, төмендеуі немесе өзгермеуі)	
<p>1. Қолданыстағы "Бағалы қағаздар нарығы туралы" Заң 2003 жылы қабылданған. Жиырма жылдан астам уақыт ішінде оған 60-тан астам заңнамалық актілермен түзетулер енгізіліп, тұжырымдамалық аппарат 40-тан 104 анықтамаға дейін кеңейді.</p> <p>Осы кезеңде нарықта айналымдағы қаржы құралдарының тізімі де айтарлықтай кеңейді. Дәстүрлі акциялар мен облигациялардан басқа, олар дамыды туынды қаржы құралдары, секьюритизлендіру және исламдық қаржыландыру құралдары, цифрлық қаржы активтері,</p>	

сондай-ақ базалық активі тауарлар және өзге де активтер болуы мүмкін құралдар. Нәтижесінде реттеу субъектісі іс жүзінде бағалы қағаздар нарығының шеңберінен шығып кетті: Заңның атауы мен реттеу субъектісі қазіргі заманғы капитал нарығының барлық сегменттерін қамтымайды.

2. Бүгінгі күні эмитенттердің капитал нарығына шығу процедураларын оңтайландыру қажеттілігі туындап отыр, өйткені бағалы қағаздар шығарылымын уәкілетті органда мемлекеттік тіркеу, "Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі" АҚ-да ISIN тағайындау (бұдан әрі – ҚД) және "Қазақстан қор биржасы" АҚ-да листингілік процедуралардан өту (бұдан әрі - Биржа) қатар жүзеге асырылады, бұл процесті қиындатады және эмитенттерден бірнеше ұйымдармен өзара әрекеттесуді талап етеді.

Шығарылым проспектісіне қойылатын талаптарға қолданылатын бірыңғай тәсіл эмитенттердің тәуекелдік профилін толық есепке алмайды. Талаптар эмитент қызметінің ауқымына, әлеуетті инвесторлар тобына, несиелік сапасына және оның ақпаратты ашудағы бұрынғы тәжірибесінің деңгейіне қарамастан салыстырмалы түрде ұсынылады, бұл реттеуші жүктеменің өзіне тән тәуекелдер деңгейіне сәйкес келмеуіне әкеледі.

3. Қолданыстағы заңнама сауда-саттықты ұйымдастырушы мен қор биржасын "жалпы/арнайы" моделі бойынша делимитацияламай, ресми тізімді жүргізетін және листингті жүзеге асыратын биржадан тыс сауда-саттықты ұйымдастырушы мен қор биржасын реттеудің бірыңғай тәсілін анықтайды. Сонымен қатар, қор биржасының реттеуші функцияларын оның коммерциялық қызметінен институционалды түрде оқшаулау қажеттілігі туындайды.

Инфрақұрылымдық ұйымдар нарыққа қатысушылардың дербес санатына олардың қызметі мен тәуекелдерінің ерекшеліктерін ескере отырып бөлінбейді, сонымен қатар "жүйелік маңызы бар инфрақұрылымдық ұйым" – тұтастай алғанда қаржы жүйесінің тұрақтылығы тұрақты жұмысына тәуелді ұйым деген анықтама жоқ. .

"Бағалы қағаздар нарығы туралы" Заңда кәсіби қатысушыларды олардың тәуекел деңгейіне қарай саралаусыз қадағалаудың бірыңғай тәсілін қолдану қарастырылған.

Қазіргі заманғы халықаралық практикаға сәйкес тәуекелге бағдарланған және мінез-құлықтық қадағалау институттарын реттеуді жетілдіру талап етіледі. Бөлшек инвесторлардың шоттарының саны соңғы бес жылда 35 есеге өсті, бұл мінез-құлықты қадағалаудың және инвесторларды дәл капитал нарығында қорғаудың маңыздылығын арттырады. Бұл ретте қаржы институты омбудсменнің қазіргі уақытта ол банктік, микроқаржылық және сақтандыру секторлары үшін бірыңғай ретінде қалыптасуда.

4. 2012 жылы Қазақстанның Даму Банкі Биржада алғашқы шығарылымын орналастырды суқұқ әл-иджара құны 240 миллион малайзиялық ринггит (шамамен 51 миллион АҚШ доллары).

Бастап содан бері исламдық бағалы қағаздардың түрлері исламдық жалдау және қатысу сертификаттарымен шектеліп келеді, бұл исламдық қаржыландырудың тиісті ережелер енгізілген кездегі құрылымын көрсетеді.

Қолданыстағы заңнамада исламдық қаржыландыру мәмілелері бойынша даулар мен арбитражды шешудің институционалдық механизмі қарастырылмаған.

5. Капитал нарығының өтімділігі төмен деңгейде қалып отыр: қайталама нарықтағы акциялардың айналымдылық коэффициенті 2-4%, мемлекеттік бағалы қағаздар (МБК) – шамамен 7%, акциялардың орташа күндік сауда-саттық көлемі сақталады. KASE 5-7 млн АҚШ долларын құрайды.

Қолданыстағы заңнамада операциялар үшін бірыңғай шарттық негіз жоқ репо, бағалы қағаздар мен туынды құралдардың қарызы, қамтамасыз етуді қайта пайдалану институтын бекітпейді және бағалы қағаздармен қаржыландыру операцияларын қамтамасыз етудің бірыңғай режимі бар дербес институтқа бөлмейді және неттинг. Туралы нормалар болған жағдайда неттингте тарату бойынша құқық қолдану практикасы жоқ неттингке. Осының барлығы капиталдың қайталама нарығындағы өтімділіктің төмендігінің себебі болып табылады.

Институт маркет-мейкингтің ал орталық депозитарий арқылы ақпаратты ашудың бірыңғай жүйесі (корпоративтік іс-әрекеттер туралы ақпаратты шоғырландыру және туынды қаржы құралдарымен мәмілелер және бағалы қағаздармен қаржыландыру мәмілелері туралы мәліметтерді жинау) жеткілікті түрде дамымаған.

Өтімділіктің жеткіліксіздігі Қазақстанның санаттан көшуіне негізгі кедергі болып қала береді Frontier Market санатқа Emerging Market жіктелімдері бойынша FTSE Russell және MSCI: 2024 жылдың сәуір айында мемлекеттік облигациялардың қосылуына қарамастан FTSE Frontier Emerging Markets Government Bond Index Series, нарық жағдайы өзгерген жоқ.

6. Капитал нарығындағы кәсіптік қызметке қызметтің жеті түрі кіреді, оларды лицензиялау қызмет түрінің тәуекелдерінің ауқымы мен сипатына қарамастан бірыңғай тәртіппен жүзеге асырылады. Бұл жағдайда инвестициялық кеңес беру дербес қызмет түріне бөлінбейді және тек брокерлік, дилерлік немесе инвестициялық портфельді басқару қызметі шеңберінде жүзеге асырылуы мүмкін, бұл кәсіби негізде осындай қызметтерді көрсете алатын адамдардың шеңберін шектейді.

Лицензиялаудың қолданыстағы тәртібі өтініш берушіден уәкілетті орган өтініш берушінің заңнаманың басқа талаптарына сәйкестігін растағанға дейін лицензияға жүгіну сатысында үй-жайлардың, бағдарламалық жасақтаманың және басқа да ұйымдастырушылық-техникалық шарттардың дайындығын қамтамасыз етуді талап етеді. Бұл өтініш берушінің лицензия алғанға дейінгі инвестицияларының көлемін ұлғайтады және капитал нарығына шығу туралы шешім қабылдау мен нақты қызмет көрсетуді бастау арасындағы уақытты ұзартады.

7. Қазақстан Республикасының аумағында екі қатар реттеуші режим жұмыс істейді: Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасы және қадағалауды АХҚО Комитеті жүзеге асыратын АХҚО-ның арнайы құқықтық режимі (AFSA), ағылшын құқығына негізделген.

Платформада АІХ 2025 жылдың соңына қарай жеке тұлғалардың 2,3 миллион шоты тіркелді – бұл Орталық депозитарийдің жалпы клиенттік базасының шамамен үштен бірі (5,1 миллион шот). Техникалық ескертпе деректері бойынша FSAP Дүниежүзілік банктің, квазимемлекеттік сектор корпоративтік облигациялар нарығының 79,4% (2018-2022) үлесіне ие, жеке сектордың үлесі 5%-дан аз.

Кәсіби қатысушыларға қойылатын талаптар, оның ішінде ұйымдық-құқықтық нысанына қатысты және пруденциалдық ұлттық капитал нарығындағы нормативтердің АХҚО режимімен салыстырғанда либералдылығы азырақ болып табылады. Бағалы қағаздар нарығы туралы қолданыстағы заңнама капитал нарығындағы кәсіби қызметті тек акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында жүзеге асыруды көздейді, екінші санаттағы брокерлерді, трансфер-агенттерді қоспағанда, лицензиялық және пруденциалдық кәсіби қатысушыларға қойылатын талаптар операциялардың көлеміне және олардың тәуекелдеріне байланысты сараланбай қолданылады.

Проблеманың болуына байланысты туындайтын жағымсыз әсерлер:

(зиян, оның мөлшері туралы ақпаратты ақшалай түрде ұсына отырып, проблеманың туындауының салдары болып табылатын жағымсыз әсерлерді сипаттаңыз; азаматтар мен ұйымдардың құқықтары мен мүдделерінің бұзылуы туралы сандық ақпарат; реттеудің болмауына байланысты іс-әрекеттерді, функцияларды немесе қызметтерді жүзеге асырудың мүмкін еместігі туралы ақпарат (шығындар туралы мәліметтер мен бағалау, жоғалған пайда және т.б.); азаматтар мен ұйымдардың өтініштері, шағымдары және т.б. туралы мәліметтер).

Заңның атауы мен реттеу субъектісінің нарықтың қазіргі заманғы құрылымына сәйкес келмеуі бағалы қағаздар нарығының дәстүрлі тұжырымдамасында қамтылмаған құралдардың құқықтық сенімділігін төмендетеді және олардың біржақты біліктілігін қиындатады.

Капитал нарығының жаңа қаржы құралдарының пайда болуына уақтылы бейімделуін тежеу оның бәсекеге қабілеттілігі мен инвестициялық тартымдылығының төмендеуіне алып келеді.

Жоғары әкімшілік және реттеушілік жүктеме эмитенттердің ұйымдасқан нарыққа шығу мерзімдері мен шығындарын ұлғайтады, банктік несиелендірумен салыстырғанда оның жеке сектор компаниялары үшін тартымдылығын төмендетеді.

Қадағалау тәсілдерінің бытыраңқылығы және реттеуші функциялардың жеткіліксіз институционалдық оқшаулануы тәуекелдердің жинақталуына, мүдделер қақтығысы мен жосықсыз тәжірибелердің туындауына жағдай жасайды, сондай-ақ инвесторлардың құқықтарын қорғаудың тиімділігін шектейді және уақтылы анықтау және капитал нарығының жүйелік тәуекелдерін төмендету.

Исламдық қаржыландыру құралдары мен тетіктерінің шектеулілігі исламдық қаржыландыруды дамыту үшін қазақстандық нарықтың тартымдылығын төмендетеді.

Қазақстан экономикасына шетелдік институционалдық инвесторлардың капиталының шектеулі ағыны.

Мәселе әсер ететін тұлғалар:

Эмитенттер, инвесторлар, капитал нарығының кәсіби қатысушылары мен инфрақұрылымдық ұйымдары, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, AFCA уәкілетті орган.

Мемлекеттік органдар және капитал нарығының инфрақұрылымдық ұйымдары болып табылады енгізілетін нормаларды іске асырудың негізгі қатысушылары болып табылады.

Капитал нарығының қатысушылары өз қызметінде енгізілген нормаларды қолданатын негізгі субъектілер болып табылады.

Бар болуы проблемаға әкелетін себептер:

1. Осы себептердің жиынтығы капитал нарығы туралы заңнаманы жан-жақты қайта қарауды қажет етеді. Қолданыстағы "Бағалы қағаздар нарығы туралы" Заң 2003 жылғы нарық құрылымына сілтеме жасай отырып әзірленді және ол дамыған сайын нақты, көбінесе егжей-тегжейлі нормалармен толықтырылды, бұл кодификацияның жоғары дәрежесін сақтай отырып, заңның жүйелік тұтастығы мен ішкі жүйелілігін жоғалтуына әкелді. жаһандық икемді реттеу үлгілеріне көшу жағдайында нормативтік егжей-тегжейлі реттеу. Қолданыстағы Заңның тұжырымдамалық аппараты мен реттеу пәні бағалы қағаздар нарығына қатысты қалыптасады және туынды қаржы құралдарының, секьюритизлендіру және исламдық қаржыландыру құралдарының, сондай-ақ цифрлық қаржы активтерінің капитал нарығының дербес объектілері ретінде кейінгі дамуын есепке алмайды. .

2. Әкімшілік жүктеменің артуына, мерзімдердің ұлғаюына және эмиссиялық рәсімдердің шығындарының өсуіне әкеп соғатын бағалы қағаздарды нарыққа жіберудің күрделі және пропорционалды емес реттеушілік рәсімдері; эмитенттер санатын есепке алмай қолданылатын ақпаратты ашуға қойылатын біріздендірілген талаптар.

Қолданыстағы заң бастапқыда эмитенттер мен инвесторлардың санаттарына бөлінбестен барлық эмитенттер үшін бірыңғай ақпаратты ашу режиміне негізделген, ол қабылданған кезде нарықтың қарапайым құрылымына сәйкес келді. Жаңа эмитенттер санының өсуіне және олардың құрамының әртараптандырылуына байланысты (ірі, бұрын ашылған компаниялардан нарыққа алғаш рет кіретін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне дейін) талаптарды саралаудың болмауы және орналастыруды қамтамасыз етудің жеке функциясы іс жүзінде көбірек байқала бастады.

3. Қадағалаудың қолданыстағы моделі барлық қадағаланатын субъектілерге тәуекел деңгейі бойынша саралаусыз бірыңғай тәсілдерді қолданады. Қолданыстағы лицензиялық үлгі мен нарыққа қатысушылардың тізімі сауда-саттықты ұйымдастырушы мен қор биржасы арасындағы функциялардың нақты бөлінуін есепке алмай және инфрақұрылымдық ұйымдарды олардың тәуекелдерінің ерекшеліктерін ескере отырып, дербес санатқа бөлмей қалыптастырылады.

4. Исламдық бағалы қағаздардың түрлері исламдық жалдау сертификаттарымен және қатысу сертификаттарымен шектеледі және қазақстандық заңнамаға тиісті нормалар енгізілген кезде қалыптасқан исламдық қаржыландыру құрылымын көрсетеді. Исламдық қаржыландыру мәмілелері бойынша дауларды реттеудің институционалдық тетігінің болмауы.

5. Мемлекеттік және мемлекеттік секторларға инвестициялар басым болатын ірі институционалдық инвесторлардың консервативті инвестициялық стратегиясы квазимемлекеттік құралдар еркін айналымдағы құралдардың көлемін шектейді. Қолданыстағы заңнамада бағалы қағаздарды қаржыландыру мәмілелерінің бірыңғай институтының және тарату бойынша құқық қолдану тәжірибесінің болмауы неттингке институционалдық инвесторлардың операцияларға қатысуын тежейді репо және туынды қаржы құралдарымен. Институттың жеткіліксіз дамуы маркет-мейкингтің және туынды

қаржы құралдарымен мәмілелер туралы ақпаратты ашудың бірыңғай жүйесі қайталама нарықтың тереңдігін одан әрі шектейді.

6. Отбелгілі бір қызмет түрлерінің тәуекелдерінің сипаты мен деңгейін ескере отырып, кәсіптік қызметті лицензиялауға сараланған тәсілдің болмауы, дербес лицензияланатын қызмет түрі ретінде инвестициялық консультациялардың болмауы, сондай-ақ өтініш берушінің ұйымдық-техникалық дайындығын қамтамасыз ету қажеттілігі, оның ішінде үй-жайлардың, бағдарламалық жасақтаманың және басқа шарттардың болуы, оның талаптарға сәйкестігі расталғанға дейін лицензия алу үшін, лицензиялау рәсімдерінің қолданыстағы реттілігіне байланысты.

7. Қолданыстағы "Бағалы қағаздар нарығы туралы" Заңда ұлттық режимді АХҚО режимімен үйлестірудің жеткілікті тетіктері, оның ішінде лицензияланған және салыстырмалы тетіктері қарастырылмаған. пруденциалдық кәсіби қатысушылардың талаптары мен рұқсат етілген ұйымдық-құқықтық нысандары.

2.2 Проблемалық саладағы ағымдағы ахуалды талдау және мемлекеттік реттеу (реттелетін саланы, экономика секторын дамытудың негізгі параметрлері, статистикалық деректерді және халықаралық рейтингтік бағаларды талдауды пайдалана отырып, бәсекеге қабілеттілікті бағалау, қазіргі уақытта қолданыстағы заңнама, бағдарламалық құжаттар шеңберінде проблеманы шешу үшін қабылданып жатқан шаралар, қол жеткізілген нәтижелер)

1.22 жыл ішінде Бағалы қағаздар нарығы туралы заңға 60-тан астам жеке заңнамалық актілермен өзгерістер енгізілді - жылына орта есеппен 3 рет. Тұжырымдамалық аппарат 40 анықтамадан 104 анықтамаға дейін өсті.

Нарықта айналымдағы қаржы құралдарының тізімі де айтарлықтай кеңейді. Дәстүрлі акциялар мен облигациялардан басқа туынды қаржы құралдары, секьюритизация және исламдық қаржыландыру құралдары, цифрлық қаржы активтері, сондай-ақ базалық активі тауарлар мен өзге де активтер болуы мүмкін құралдар әзірленді.

Жаңа қаржы құралдарын енгізу заңнамаға бірнеше нақты өзгерістер енгізуді талап етеді, реттеуші ден қою жылдамдығын төмендетеді және нарықты бейімдеудің транзакциялық шығындарын арттырады. Мысалы, цифрлық активтерді реттейтін заңнама нормалары ілеспе заңнамалық актілер арқылы бөлшектеп енгізілді, бұл жекелеген ережелердің сәйкессіздігіне әкелді. Бұл ретте KASE-де цифрлық активтер саудасын ұйымдастыру үшін техникалық инфрақұрылым енгізіліп қойған жөнотокенизациялаудың, алайда, ұлттық заңнамада тиісті заңнамалық базаның болмауы бұл жобаларды толық көлемде жүзеге асыруға мүмкіндік бермейді.

2. Акциялар нарығын капиталдандыру бес жыл ішінде 40%-дан астамға өсіп, 39,0 трлн теңгеге жетті; саудаланатын корпоративтік қарыз көлемі 16,2 трлн теңгені құрады (2025 жылы +18,5%). Эмитенттердің құрылымы шоғырланған күйінде қалып отыр: корпоративтік қарыз көлемінің шамамен 75-80%-ы мыналарға тиесілі квазимемлекеттік сектор, шамамен 12-13% – екінші деңгейдегі банктерге, 5%–дан азы - нақты жеке секторға. Бойынша ШОБ қаржыландыру-бұрынғысынша басым түрде банк секторы арқылы жүзеге асырылады — шамамен 90% ("Даму" кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ мәліметтері).

3. Бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларының қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларының тәуекелдерін бағалау жүйесіне негізделген тәуекелге бағдарланған тәсіл қолданылады (Risk Assessment and Supervision System, RASS). 2025 жылы Агенттік мінез-құлықты қадағалаудың сандық және сапалық көрсеткіштерін қосу, сондай-ақ деректерді жинау және RASS бағалауын жүргізу процестерін автоматтандыру арқылы RASS қадағалау моделін жетілдірді.

Қазіргі уақытта пруденциалдық талаптар кәсіптік қызметтің түріне және лицензия шарттарына байланысты, бірақ шектеулі мөлшерде бизнестің ауқымын және қатысушының тәуекел профилін ескереді. Тәуекелге бағдарланған модель тек алғашқы компанияларда сынақтан өткен.

Қаржы институты омбудсменнің қазақстандық заңнамада қазіргі уақытта кезең-кезеңімен енгізілуде.

4. Қазақстанның қолайлы геоэкономикалық жағдайын, халықаралық экономикалық процестерге белсенді интеграциясын және инвесторлардың әртүрлі қажеттіліктеріне бағдарланған қаржы құралдарының желісін кеңейту әлеуетін қоса алғанда, исламдық қаржыландыруды дамыту үшін елеулі алғышарттары бар.

Сонымен бірге исламдық бағалы қағаздарды шығару, мамандандырылған қаржыландыру құрылымдарының қызметі және исламдық қаржыландыру қағидаттарына сәйкестікті растау тетіктерін қолдану мәселелерін қоса алғанда, исламдық қаржы құралдарын кешенді реттеу жеткіліксіз қалыптасқан күйінде қалып отыр.

Исламдық бағалы қағаздарды реттеу исламдық қаржыландыру қағидаттарын, исламдық қаржыландыру қағидаттары кеңесін, исламдық жалдау сертификаттарын, қатысу сертификаттарын және исламдық арнайы қаржы компаниясын қамтиды. Халықаралық практикада қолданылатын исламдық қаржыландырудың өзге де құрылымдары заңнамада бекітілмеген. 2012 жылы Қазақстанның Даму Банкі KASE-де алғашқы шығарылымын орналастырды сукқұк әл-иджара құны 240 миллион малайзиялық ринггит (шамамен 51 миллион АҚШ доллары).

5. Валюталық тәуекелдерді хеджирлеу құралдарының даму деңгейі инвестициялық шешімдерді қабылдау кезінде валюталық тәуекелдерді ескеретін шетелдік инвесторлар үшін қазақстандық активтердің тартымдылығына әсер етеді. KASE-де туынды қаржы құралдарының сауда-саттық көлемі және қол жетімді хеджирлеу құралдарының ауқымы шектеулі. Туынды құралдардың биржадан тыс нарығы жеткілікті белсенді емес.

Қазіргі уақытта Қазақстанда қысқа мерзімді сатылымдардың дамуы бағалы қағаздарды қысқа мерзімді сату және қарызға алу тетігі мен ережелері тұрғысынан сенімділікті қамтамасыз ететін нақты реттеуші құрылымның болмауымен шектеледі.

6. Заңнамада капитал нарығындағы кәсіби қызметтің жеті түрі қарастырылған, оларды жүзеге асыруға уәкілетті органның тиісті лицензиясы болған жағдайда жол беріледі.

Қолданыстағы лицензиялау моделі кәсіптік қызметтің әртүрлі түрлеріне олардың көлеміне, сипатына және өзіне тән тәуекелдер деңгейіне қарамастан лицензия берудің бірыңғай тәртібін қолдануды көздейді. Бұл ретте инвестициялық консультациялар лицензияланатын қызметтің дербес түрі ретінде бөлінбейді және брокерлік және дилерлік қызметті не

инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті қоса алғанда, жекелеген лицензияланатын қызмет түрлері шеңберінде ғана жүзеге асырылуы мүмкін.

Лицензия алу үшін өтініш беруші заңнамада белгіленген біліктілік, ұйымдастырушылық, қаржылық және өзге де талаптарға сәйкестігін растауы, сондай-ақ қызметті жүзеге асыру үшін қажетті ұйымдастырушылық-техникалық жағдайларды қамтамасыз етуі керек. Атап айтқанда, қолданыстағы тәртіп өтініш берушіде лицензия алуға өтініш беру кезеңінде ұй-жайлардың, бағдарламалық қамтамасыз етудің және инфрақұрылымның басқа элементтерінің болуын қарастырады. Осылайша, операциялық дайындықты қамтамасыз ету талаптарының едәуір бөлігі өтініш берушінің тиісті кәсіптік қызметті жүзеге асыру мүмкіндігі туралы түпкілікті шешім қабылданғанға дейін орындалуы керек.

Осылайша, қолданыстағы лицензиялау моделі тұтастай алғанда нарыққа кіруге бірыңғай көзқарасқа бағытталған және көрсетілетін қызметтердің сипаты, операциялар көлемі және тәуекелдер деңгейі бойынша жекелеген қызмет түрлерінің арасындағы айырмашылықтарды толық ескермейді.

Нәтижесінде, капиталды нарыққа шығару процедурасы әлеуетті қатысушылардың алдын-ала ұйымдастырушылық және материалдық шығындарының едәуір көлемін болжайды, бұл әсіресе шағын компаниялар мен нарықтың жаңа қатысушылары үшін маңызды және мамандандырылған кәсіби қызметтерді икемді түрде қалыптастыру мүмкіндігін шектейді.

7. Платформада АІХ жеке тұлғалардың 2,3 млн шоты тіркелген (Орталық депозитарийдің клиенттік базасының үштен біріне жуығы). Эмиссияға, акпаратты ашуға, комплаенске және ұйымдық-құқықтық нысандарға қойылатын талаптардағы айырмашылықтар ұлттық нарық пен АХҚО арасында капитал нарығына қолжетімділіктің біртекті емес шарттарын қалыптастырады.

2.3 Заң жобасының мақсаты мен міндеттері

Мақсат	(қол жеткізу үшін заң жобасы әзірленіп жатқан ұзақ мерзімді әлеуметтік және (немесе) экономикалық мақсаттарды белгілеу)
	Инвестицияларды неғұрлым тиімді тартуды қамтамасыз етуге қабілетті және халықаралық реттеу стандарттарына сәйкес келетін капитал нарығының заманауи, бәсекеге қабілетті және орнықты моделін қалыптастыру.
Міндеттер:	міндеттерді шешу нәтижелерінің сандық-өлшенетін көрсеткіштері (міндеттерді шешу дәрежесін сипаттайтын көрсеткіштер; нормаларға қолданылмайды, редакциялық түзетулерден тұратын және құқықтық олқылықтар мен қайшылықтарды жоюға бағытталған)
Капитал нарығы туралы" жаңа Занды қабылдау»	"Капитал нарығы туралы" Заңға қолданыстағы "Бағалы қағаздар нарығы туралы" Заңға салыстырмалы кезеңдегі өзгерістер жиілігімен салыстырғанда белгілі бір кезең ішінде өзгерістер мен толықтырулар енгізу жиілігі.

Компаниялардың капитал нарығына шығуы үшін "бірыңғай терезе" қағидатын енгізу барлық рәсімдерді бірыңғай цифрлық ортада дәйекті түрде өткізе отырып	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бағалы қағаздар шығарылымын тіркеуден және листингілік рәсімдерден өту мерзімдерін 15 жұмыс күніне дейін қысқарту. 2. Биржа алаңындағы ШОБ субъектілерін қоса алғанда, жаңа эмитенттердің оң серпіні.
Кәсіби қатысушылар мен инфрақұрылымдық ұйымдарды қадағалауға және капитал нарығындағы мінез-құлықты қадағалауға сараланған тәсілді енгізу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Клиенттерге қызмет көрсету кезінде нарыққа қатысушылардың жосықсыз әрекеттерінің санын азайту. 2. Биржалық арбитраж қараған даулардың саны. 3. Қаржы ұйымдарымен қаралған инвесторлардың өтініштерінің саны омбудсменмен капитал нарығында.
Исламдық бағалы қағаздардың түрлерін кеңейту және жүйелеу, исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша кеңестер құру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстандық капитал нарығында исламдық арнайы қаржы компанияларының және исламдық бағалы қағаздар шығарылымдарының санын арттыру. 2. Исламдық бағалы қағаздар арқылы тартылған қаржыландырудың жиынтық көлемін арттыру 3. Қаралған және реттелгендердің саны исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша кеңестермен дауларды шешу.
Капитал нарығында кәсіби қызметті лицензиялаудың екі кезеңді моделін енгізу: 1) базалық кезең 2) ұйымдастырушылық-техникалық іс-шаралардың аяқталуы	Капитал нарығының кәсіби қатысушылары санының өсуі.
Инвестициялық" бөлуконсультация беру" есептік тіркеу негізінде жүзеге асырылатын кәсіби қызметтің дербес түрі ретінде	Инвестициялық кеңесшілердің саны.
Ұлттық нарық пен АХҚО арасындағы реттеушілік төреліктің төмендеуі	Жаңа эмитенттерді ұлттық нарық пен АХҚО арасында бөлу серпіні

<p>Қазақстандық капитал нарығының рейтингін халықаралық индекстерде ілгерілету және арттыру</p>	<p>Бастапқы классификациялар бойынша нарық татуировкасы FTSE Russell және MSCI</p>
--	--

2.4 Заң жобасы мақсаттарының мемлекеттің стратегиялық мақсаттарына сәйкестігі

Мемлекеттің стратегиялық мақсаттары	Заң жобасы мақсатының мемлекеттің стратегиялық мақсаттарына сәйкестігінің сипаттамасы
2026 жылғы 10 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің қатысуымен өткен Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысының хаттамасының 2.2 тармағы	Бағалы қағаздар рыногы туралы жаңа Заңды әзірлеу

2.5 Реттеудің ұқсас проблемаларын шешудің халықаралық тәжірибесі

(әртүрлі елдердегі қалыптасқан реттеу проблемасын шешу мысалдарының сипаттамасы)

1. Жылы *Еуропалық одақ* реттеудің заманауи моделіне көшу туралы ЕО-ға мүше мемлекеттердің бағалы қағаздар нарығы туралы негізгі заңдары процедуралық және техникалық мәселелерді тікелей заң мәтінінде егжей-тегжейлі реттеп отырды, бұл оларды қайта қарауды баяулатып, нарық пен технологияның дамуына ілесе алмады. . Екі деңгейлі тәсіл (модель) енгізілді (Ламфалусси): негізгі институттар мен ұғымдар регламенттермен және директивалармен (Регламент (ЕО) № 909/2014 (CSDR), Регламент (ЕО) № 648/2012 (EMIR), 2014/65 директивасымен бекітілген./ЕО және Регламент (ЕО) № 600/2014 (MiFID II/MiFIR), Регламент (ЕО) № 596/2014 (MAR)), ал процедуралық және техникалық стандарттар бөлек орындалатын және тапсырылған актілермен (Regulatory/Implementing Technical Standards) оңайлатылған тәртіппен бекітілетін болады. Нәтижесінде процедуралық талаптарды базалық заңнамалық актіні қайта қарастырмай-ақ нарық пен технологияның өзгерістеріне бейімдеу мүмкін болды, бұл базалық нормалардың тұрақтылығын сақтай отырып, реттеушілік деңгейдің жылдамдығы мен сапасын арттырды.

2. Жылы *Еуропалық Одаққа* проспектіні құрастырудың бірыңғай режимі инвесторлар шеңберін және жеткізілім көлемін ескермей, ақпаратты ашуға кететін шығындар бұрыннан белгілі эмитенттердің шағын шығарылымдары мен қайта орналастырулары үшін пропорционалды емес жоғары болуына әкеліп соқтырды, бұл бірінші кезекте шағын және орта бизнестің капиталды тартуын тежеді. . Регламент (ЕО) 2017/1129 (Prospectus Regulation) проспект жасау міндетінен босатудың шекті жағдайларын (инвесторлардың саны, ең төменгі номиналы, ұсыныстың жалпы көлемі бойынша) және айналымға жіберілген эмитенттер үшін жеңілдетілген проспектіні енгізді. Бұл бөлшек инвесторларға

жария орналастыру жағдайларын қорғау көлемін сақтай отырып, эмитенттердің кең ауқымы үшін нарыққа шығу шығындарын азайтты.

Жылы *Гонконгта* листингке дайындық кезінде ашылған ақпаратты сапасыз тексеру жағдайлары, соның ішінде эмитенттердің проспектілеріндегі кейіннен анықталған бұрмалаулар, орналастыруды сүйемелдейтін ұйымдар тарапынан сапаны бақылаудың жеткіліксіздігін көрсетті. Гонконг қор биржасының листингілік ережелері демеуші институтын – эмитенттің жеке тексерісін жүргізуге және ашылған ақпараттың сапасына жауап беруге міндетті тәуелсіз ұйымды бекітті, содан кейін анықталған бұзушылықтардан кейін демеушілерге қойылатын талаптар күшейтілді. Бұл листинг алдында эмитенттерді тексеру сапасын арттырды және жалған ақпаратты ашу жағдайларын азайтты.

Жылы *Ұлыбританияның* Лондон қор биржасының AIM нарығында тәуекелі жоғары кішігірім компанияларға назар аудара отырып, эмитент сауда-саттыққа жіберілгеннен кейін оның тұрақты тәуелсіз қолдауының болмауы листингтен кейін-ақ ақпаратты ашу сапасының төмендеуіне қауіп төндірді. Листингте болған барлық кезең ішінде әрбір эмитент үшін міндетті және эмитенттің белгіленген талаптарға сәйкестігі үшін жауап беретін ұйым – ұсынылған консультанттың міндетті институты енгізілді. Бұл тек бастапқы орналастыру кезеңінде ғана емес, бағалы қағаздардың айналысы кезеңінде ақпаратты ашу сапасына үздіксіз бақылауды қамтамасыз етті.

3. Жылы *Еуропалық Одаққа* нарықтық айла-шарғы жасау мен инсайдерлік сауданы ұлттық реттеудің бытыраңқылығы трансшекаралық бұзушылықтарды анықтауды қиындатып, мүше мемлекеттер арасындағы реттеуші арбитражға мүмкіндіктер туғызды. Регламент (ЕО) № 596/2014 (MAR) манипуляциялар мен инсайдерлік ақпараттың анықтамаларын біріздендірді, инсайдерлік ақпаратты жария етуді кейінге қалдыру шарттарын және нарық қатысушыларының реттеушіге күдікті мәмілелер мен өтінімдер туралы хабарлау міндетін енгізді. Бұл құқық қорғау органдарының біркелкілігін және реттеушілердің инсайдерлік ақпаратты манипуляциялау және теріс пайдалану белгілерін ерте анықтау мүмкіндігін арттырды.

Жылы *Ұлыбританияның* тұтынушыларға қаржы өнімдерін жосықсыз сатудың жаппай жағдайлары және соған байланысты сот жүйесіне түсетін жоғары жүктеме мынаны көрсетті тұтынушылар мен қаржы ұйымдары арасындағы дауларды тек сот тәртібімен шешудің тиімсіздігі. Нәтижесінде институт құрылды омбудсменнің қаржылық қызметтер – тұтынушылардың өтініштерін сотқа дейін міндетті түрде қарау тетігі, оның шешімдері тұтынушының келісімімен қаржы ұйымы үшін міндетті болып табылады. Бұл соттарға жүктемені азайтып, қаржылық қызметтерді тұтынушылар үшін дауларды шешу мерзімдері мен шығындарын қысқартты.

Үлгі *SGX RegCo* (Сингапур) және басқа юрисдикциялардағы осыған ұқсас келісімдер: биржаның реттеуші және тәртіптік шешімдері сыртқы мемлекеттік бақылауды сақтай отырып, коммерциялық басқарудан институционалды түрде оқшауланған. Тәуекелге бағдарланған қадағалауы бар юрисдикцияларда (атап айтқанда, модель *FCA* *Ұлыбританияда*) қадағалау шараларының қарқындылығы бақыланатын субъектінің тәуекел деңгейі бойынша сараланады және клиенттердің тапсырмаларын ең жақсы орындау талабы (*best execution*) брокер қызметінің дербес стандарты ретінде бекітілген.

4. Малайзияның тәжірибесі Қазақстан Республикасы үшін практикалық қызығушылық тудырады, өйткені екі ел де инвестицияларды тартудың және капитал нарығын әртараптандырудың қосымша тетігі ретінде исламдық қаржыландыруды дамытады. Бұл ретте исламдық бағалы қағаздар нарығы шығарылым көлемі мен саны жағынан шектеулі болып қалатын Қазақстаннан айырмашылығы, Малайзия реттеудің кешенді жүйесін қалыптастырды суқұқ, исламдық қаржы құралдарын капитал нарығы туралы жалпы заңнамаға біріктіру арқылы. Малайзиялық модельдің басты айырмашылығы - шарифат кеңестерінің мәртебесін заңнамалық тұрғыдан бекіту және шығару үшін қолданылатын СФК-ны егжей-тегжейлі реттеу суқұқ. Қазақстан үшін бұл тәжірибе келесідей болуы мүмкін өзекті исламдық бағалы қағаздарды реттеуді одан әрі дамыту, құрылымдарды стандарттау бөлігінде суқұқ және исламдық инвесторларды капиталдың ішкі нарығына тарту үшін бәсекеге қабілетті жағдайлар жасау.

5. Есеп айырысу механизмін реформалау және Вьетнамдағы шетелдік инвесторлардың қолжетімділігін ырықтандыру (2025 жылдың қазаны) нарық мәртебесін көтеруге мүмкіндік берді. Secondary Emerging Market жіктелуі бойынша FTSE Russell және жаһандық институционалдық инвесторлар тарапынан нарықтың қолжетімділігін бағалауды жақсарту (Vanguard, BlackRock, UBS, State Street). Халықаралық тәжірибе банкроттықтың салдарын да көрсетеді Lehman Brothers (2008 жыл): тарату қызметінің нәтижелерін тану мәселесінде анықталған құқықтық белгісіздік неттингта тарату туралы Бірыңғай қағидаттардың дамуына әкелді неттингте және Үлгілік заңның ISDA о неттингте, соның негізінде мемлекеттер таратуды тануды бекітті неттингта ұлттық заңнамада.

6. АХҚО-да лицензиялаудың екі кезеңді құрылымы қолданылады: AFSA алдымен алдын ала мақұлдауды береді (in-principle approval) лицензиялық талаптар орындалған жағдайда. Мұндай мақұлдау қызметті жүзеге асыру құқығын бермейді, бірақ реттеушінің принципті ұстанымын бекітеді. Шарттар орындалғаннан кейін өтініш беруші дайындығын растайды және лицензия алады.

Көптеген юрисдикцияларда (Ұлыбритания, ЕО елдері, Сингапур, Жапония, Польша) (Канададан басқа) инвестициялық кеңес беру дербес болып табылады лицензияланатын қызмет түрі бойынша. Барлық юрисдикциялардағы негізгі талап реттеуші белгілейтін меншікті капиталдың (жарғылық капиталдың емес) ең төменгі мөлшері болып табылады. пруденциалдық фирма барлық қызмет барысында сақтауға міндетті стандарт.

7. Халықаралық қаржы орталығы арасындағы реттеушілік төрелікті жою DIFC және еркін экономикалық аймақпен Jafza (БАӘ) қолдану аясын заңнамалық тұрғыдан шектеу және салықтық преференцияларға құқықты ресми тіркеуге емес, іс жүзінде жүзеге асырылатын қызметтің сипатына байланыстыру арқылы қол жеткізілді; 2026 жылғы реформа трансшекаралық қызметке федералдық қадағалауды кеңейтіп, қағидатқа бағдарланған тәсіл мен реттеуші құмсалғышты енгізді.

2.6 Заң жобасын әзірлеу кезеңінде қаралған проблеманы шешудің барлық нұсқаларын сипаттау және таңдалған нұсқаны негіздеу

(проблеманы шешудің әртүрлі нұсқаларын іске асырудың тетіктерін, артықшылықтарын, кемшіліктерін, тәуекелдерін сипаттау, сондай-ақ басқа нұсқаларды алып тастау себебін сипаттай отырып, проблеманы шешудің ұсынылатын тәсілін таңдауды негіздеу)

Нұсқа – қолданыстағы реттеуді өзгеріссіз сақтау.

Бұл нұсқа "Бағалы қағаздар рыногы туралы" Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461-ІІ Заңының қолданыстағы редакциясында жүйелік өзгертулерсіз сақталуын көздейді.

Артықшылықтары: жаңа заңды әзірлеуге және қабылдауға шығындардың болмауы, нарық қатысушыларын жаңа талаптарға бейімдеу қажеттілігінің болмауы, бұрыннан қалыптасқан құқық қолдану тәжірибесінің тұрақтылығын сақтау.

Кемшіліктері: 2.1-бөлімде көрсетілген жүйелік олқылықтардың ешқайсысын жоймайды; мәселенің себептерінің бірі ретінде атап өтілген заңның бөлшектілігін және шамадан тыс егжей-тегжейлілігін сақтайды; 2026 жылғы 10 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің қатысуымен Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысының хаттамасының 2.2-тармағында бекітілген шешімге сәйкес келмейді.

Кемшіліктердің жиынтығы бойынша бұл нұсқа қолайсыз деп танылды.

Балама нұсқа.

Осы бөлімдегі мәселелерді шешу үшін "Бағалы қағаздар нарығы туралы" Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461-ІІ Заңының орнына жаңа редакцияда "Капитал нарығы туралы" Қазақстан Республикасының Заңын қабылдау арқылы капитал нарығын реттеу тәсілдерін қайта қарау ұсынылады. .

"Капитал рыногы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының қабылдануы жаңа қатысушыларды тарту, қаржы құралдарын шығару мен олардың айналысы кезінде икемділікті қамтамасыз ету, сондай-ақ отандық және шетелдік инвесторлар үшін түсінікті және болжамды реттеушілік ортаны құру есебінен капитал рыногын дамытуға ықпал ететін болады.

Жаңа Заң эмиссиялық бағалы қағаздарды, туынды қаржы құралдарын, цифрлық қаржы активтерін және капитал нарығының басқа да объектілерін шығарудың, орналастырудың және олардың айналымының бірыңғай ережелерін, сондай-ақ кәсіби қатысушылар мен инфрақұрылымдық ұйымдардың қызметіне қойылатын талаптарды белгілейді. Заң анықтайтын болады ақпаратты ашуға, жүйелік маңызы бар инфрақұрылымдық ұйымдардың тәуекелдерін басқаруға және инвесторлардың мүдделерін қорғауға қойылатын талаптар. Инновациялар перспектіні ашуға, қаржылық кеңесші институтына және қаржы институтына қойылатын сараланған талаптар арқылы инвесторларды қорғауды күшейтеді. омбудсменнің капитал нарығында.

Бұдан басқа, заңнамалық бастамалар ашықтықты қамтамасыз етуге және бағалы қағаздар шығарылымдары мен эмитенттер туралы ақпараттың қолжетімділігін арттыруға бағытталған. Уәкілетті органды күдікті транзакциялар мен өтінімдер туралы хабардар ету талаптарын, сондай-ақ инсайдерлік ақпаратты кейінге қалдырылған жариялау институтын енгізу ашықтықты қамтамасыз етуге және капитал нарығындағы айла-шарғылар мен теріс қылықтардың алдын алуға бағытталған. Тиісті ақпаратты толық және уактылы ашу инвесторлар тәуекелдер мен кірістерді өз бетінше бағалай алатын және негізделген инвестициялық шешімдер қабылдай алатын үлгіге көшуге ықпал етеді. Нәтижесінде бұл

капитал нарығында неғұрлым ашық және қауіпсіз ортаны құру арқылы инвесторлардың мүдделерін сенімді қорғауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Үздік халықаралық тәжірибелерге сәйкес капитал нарығын реттеуді жетілдіру бойынша ұсынылған бастамалар капитал нарығына деген сенімді нығайтуға, оның бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және инвесторлар мен эмитенттерге қолжетімді құралдар ауқымын кеңейтуге мүмкіндік береді.

Заң жобасында жүйелік маңызы бар инфрақұрылымдық ұйымдардың қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету және қаржылық тұрақтылықты қалпына келтіру жоспарларын әзірлеу және уәкілетті органға ұсыну жөніндегі міндеттері енгізілген.

3. Нысаналы топтар үшін пайданы және шығасыларды талдау әдісін қолдана отырып, әлеуметтік-экономикалық салдарды талдау

(ұсынылып отырған заң жобасына тікелей немесе жанама әсер етуі мүмкін мақсатты топтарды анықтау, оларға сапалық және сандық сипаттама беру, сондай-ақ олар үшін күтілетін барлық салдарларды (оң және теріс) талдау)

I. Тұрғындар

Нысаналы топты сипаттау	Нысаналы топты сандық бағалау	Пайданы сапалық және сандық сипаттау	Шығасыларды сапалық және сандық сипаттау
Жалпы қоғам және халық	Шектеусіз	<p>1. Қаржылық сауаттылықтың өсуі және инклюзивтіліктің: дамыту финтех және инновациялар қаржы өнімдерін тұтынушылар үшін қолжетімді етуге мүмкіндік береді.</p> <p>2. Исламдық қаржыландыру қағидаттарына сәйкес келетін қаржы құралдары инвесторлардың мүдделі санаттары үшін қаржыландыру түрлерін таңдауды кеңейтуге мүмкіндік береді.</p> <p>3. Мінез-құлықты қадағалауды күшейту және бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушылары қызметкерлерінің біліктілігін арттыру инвесторлардың (тұтынушылардың) әр түрлі санаттары үшін қаржылық</p>	Шығындар жоқ

қызметтердің қол жетімділігі мен сапасын жақсартады.

4. Жаңа жұмыс орындарын құру және кәсіпкерлікті дамыту есебінен дамыту финтех, кәсіби қатысушылардың функционалын кеңейту, эмитенттер санын арттыру.

5. Жинақтар мен инвестициялардың баламалы құралдарына қол жеткізу есебінен халықтың әл-ауқатын арттыру.

II. Кәсіпкерлік субъектілері

Нысаналы сипаттау	Нысаналы топты сандық бағалау	Пайданы сандық сипаттау	Шығасылард ы сапалық және сандық сипаттау
Кәсіпкерлік субъектілері	Шектеусіз	<p>1. Қолжетімділікті кеңейту арқылы экономикалық белсенділікті ынталандыру ШОБ және стартаптар үшін жаңа корпоративтік нысандар, жеңілдетілген листинг және бағдарламалар арқылы қаржыландыру.</p> <p>2. Қор нарығының баламалы көздері арқылы банктік несиелендіруге тәуелділікті азайту, бұл бизнестің қаржылық тұрақтылығын арттырады.</p> <p>3. Тікелей инвестицияларды тарту және корпоративтік басқаруды арттыру арқылы өсуді ынталандыру және жаңа нарықтарға шығу.</p>	Шығындар жоқ

4. Исламдық қаржыландыру қағидаттарына сәйкес келетін баламалы қаржы құралдарын ұсыну есебінен қаржы ұйымдары клиенттерінің санын арттыру.
5. Бағалы қағаздар нарығының субъектілеріне және уәкілетті мемлекеттік органдарға реттеуші жүктемені азайту.
6. Бағалы қағаздар нарығындағы бәсекелестікті арттыру.

III. Мемлекет

Нысаналы сипаттау	топты	Нысаналы топты сандық бағалау	Пайданы сандық сипаттау	сапалық және	Шығасылард ы сапалық және сандық сипаттау
Мемлекеттік органдары	билік	Шектеусіз	1. Бағалы қағаздар нарығын мемлекеттік реттеуді нығайтуға жәрдемдесу, мемлекеттік органдар арасындағы өзара іс-қимылды оңтайландыру, енгізу үшін құқықтық негіздерді құру финтех және инновациялар. 2. Құқықтық базаны жақсарту және уәкілетті органның өкілеттіктерін кеңейту мемлекеттік органдарға қор нарығындағы өзгерістерге жедел және барабар ден қоюға және тәуекелдерді неғұрлым икемді басқаруға мүмкіндік береді, бұл қаржылық тұрақтылықты жалпы нығайтуға ықпал етеді.		Шығындар жоқ

3. Нормативтік құқықтық базаны қазіргі заманғы жағдайларға бейімдеу: құқықтық базаны дамуды қоса алғанда, нарықтың ағымдағы қажеттіліктеріне сәйкестендіру финтех және инновацияларды енгізу мемлекеттік органдарға бағалы қағаздардың қарқынды дамып келе жатқан нарығын жақсырақ реттеуге мүмкіндік береді.

4. Исламдық қаржы құралдары үшін нақты реттеуші нормаларды енгізу және Шариғат кеңестерінің функциялары мен жұмыс принциптерін бекіту.

5. Нарықты реттеудің тиімділігін арттыру арқылы арттыру нарықтың кәсіби қатысушыларына қойылатын талаптарды олардың ауқымы мен қызметінің сипатына қарай саралайтын пропорционалды реттеу.

6. Ұсынылып отырған түзетулер неғұрлым сапалы және жан-жақты мінез-құлықтық қадағалауды жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Бұл бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларының қызметін бақылауды және инвесторлардың (тұтынушылардың) мүдделерін қорғауды арттырады, бұл қор нарығына деген сенімді арттырады.

7. Бағалы қағаздар нарығының субъектілерін сапалы реттеуді, қадағалауды және бақылауды жүзеге асырылатын операциялардың сипаты мен ауқымына, қабылданатын тәуекелдердің деңгейіне, нарықтың қаржылық тұрақтылығына әсер ету дәрежесіне байланысты нарықтың кәсіби қатысушыларын сегменттеуді көздейтін тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдану арқылы қамтамасыз ету. және сараланған қолдануға мүмкіндік беретін басқарудағы активтер көлемі реттеушілік талаптар және қадағалау шаралары.

4. Іске асыру тәуекелдері (заң жобасын іске асыру кезінде оның мақсаттарына қол жеткізуге кедергі жасайтын теріс салдар, әлеуетті күрделіліктер, мән-жайлар)

(заң жобасын іске асыру кезінде оның мақсаттарына қол жеткізуге кедергі келтіруі мүмкін келеңсіз салдарлар, ықтимал қиындықтар, мән-жайлар)

Заң жобасын іске асыру кезінде нарық қатысушыларының заңның алғашқы жылдарында жаңа талаптар мен құралдарды іс жүзінде қолдануға дайын болмау қаупі туындауы мүмкін.

5. Заң жобасының мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу құралдары

(қол жеткізу құралдары мен бекітілген бюджеттік бағдарлама, бекітілген сомадан тыс қосымша қаржыландыру немесе басқа көздерден бөлінген қаражат шеңберіндегі болжамды сома көрсетіледі. Бұл ретте қаржыландыру көздері көрсетіледі: республикалық, жергілікті бюджеттер, Ұлттық қор және басқа көздер, сондай-ақ салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің ставкалары жойылған немесе төмендетілген, салықтық жеңілдіктер, шегерімдер енгізілген және т.б. жағдайлардағы бюджеттік шығындар.)

	Республикалық бюджет	Жергілікті бюджет	Ұлттық қор	Өзге көздер (дереккөздің атауы)
Жоспарланған бюджеттік бағдарлама	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді

шеңберіндегі сома (атауы)				
Бюджеттен қосымша бөлінген қаражат сомасы	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді
Басқа көздерден бөлінген сома	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді
Бюджеттің шығындары	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді	Талап етілмейді

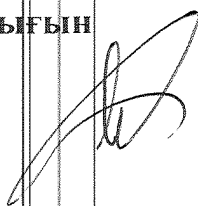
6. Заң жобасын қоғамдық талқылау нәтижелері

Заң жобасын ашық нормативтік құқықтық актілердің интернет-порталында жариялау нәтижелері бойынша Заң жобасы ескертулер ұсынылған жағдайда ескеріле отырып пысықталатын болады.

7.Қосымша (талдау нәтижелерін суреттермен безендіруге арналған қосымша материалдар)

Реттеуші саясаттың консультативтік құжаты.

Қазақстан Республикасы қаржы нарығын
реттеу және дамыту агенттігінің
Төрағасының орынбасары

Н. Тұрсынханов